

Szerkesztői Iroda:

Nagyenyeden

A KIADÓHIVATALBAN

hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése

hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adának vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy

vidékre postán küldve

egész évre 4 frt.

fél évre 2 frt.

negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy

ennek helyéért 5 kr.

Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyiltér sora 15 kr.

Visszaemlékezés a deési kiállításra.

(Folytatás és vége.)

Az iparkiallítás felfűt a női kézimunkák-
nak gazdagsága és izléses kiállítása. Az iparkial-
lítás országos jellegű volt, sok kitűnő tárgyat,
részben nagy gyárosoktól is (főleg mezei gazda-
sági gépeket) tartalmazott, de egyes osztályai ter-
mészetesen fogyatékosok voltak. — Mi a helybeli
iparkészítményeket illeti, a deési asztalosok, faze-
kasok, lakatosok, timárok Erdély bármely nagyobb
városa hasonló iparosainál hátrább nem állanak.
Legsikerültebb és legtetszősebb volt ren-
dezve a terménykiállítás; igaz, hogy ez egy igen
kedvező 560 □-méter nagyságu, magas, világos
termet kapott. E kiállítás már legnagyobb rész-
ben a megye termékeit mutatta be, a nagyon ked-
vezőtlen év daczára is, igen gazdag választékban.
Tanulmányos volt látni, hogy a megye mezőgazda-
sága a takarmány és gabona-termelés közti helyes
arányt igyekszik elérni s majd mindenik jelentő-
sebb gazdaság az állati, főleg a tejtermények
feldolgozásával van összekötve; egész sorát lehe-
tett látni a kitűnő sajtoknak.

Igen nagy előhaladást és kedvvel üzést mut-
tat fel a konyhakertészet, különösen a mivélésre ér-
demes veteményfajok megválasztása iránti törek-
vésben. A szőlőmivélés és gyümölcsészet az újabb
időben vett nagyobb lendületet s mint a kiállítás
eredménye mutatja, a gyümölcsészet terén igen
helyes irányban, csak kevés, de jól tenyésző és
piaczképes fajok szaporításával. Az idő kedvezőt-
lensége miatt a megyéből körte kevés volt, hanem
annál több kitűnő fejlettség és igen kevés kivé-
tellel mind jó faju alma. A gyümölcs értékesítése
aszalás által, sok termelő részéről be volt mutatva.
E részben az utolsó években élénk kivitel indult
a megyéből és a Szilágyságból aszaltalmából Éjszak-
Németországba almabor készítésre; métermázsáját
az aszalványnak 9 frttól 12 frtig fizetik. E célra
legalkalmasabbak a sok cukortartalmu, már ősz-
szel kellő érettséget elért almafajok. A megye és
város gazdasszonyai is kitettek magukért kitűnő
házi aszalványaik és befőtteikkel.

Nagy elismeréssel kell megemlítenünk a ko-
lozmonostori tanintézet és az erdélyi gazdasági
egyletnek osztályozott és helyesen elnevezett gaz-
dag gyümölcsgyűjteményét s előbbinek burgonya
kiállítását. A gyümölcs és egyéb kerti termények

biráló bizottsága részéről a tenyésztésre érdemes
alma és körte, valamint burgonyafajok külön gyű-
teménybe lettek a látogató közönség tájékozására
összeállítva.

Ez osztályban a bor és szesz italok, vala-
mint a méhészeti termények és eszközök kiállítása
is egy vidéki kiállítás igényeinek teljesen
megfelelt.

Valóban méltó elismerés illeti a kiállítás létre-
hozóit és rendezőit, első sorban a kiállítási bizott-
ság elnökét báró Bánffy Dezső főispánt, a megyé-
jében minden közügynek vezetőjét és első mun-
kását s a szolnokdobokamegyei gazdasági egylet
tevénkei és fíradhatlan vezérérfiait.

Ezen alig 10 éves gazdasági egylet követésre
méltó munkásságot fejt ki s a gazdaság minden
ága előmozdításán kívül, a földhitelezetnekél tag-
jainak kölcsönökét, biztosító társulatokkal szövet-
ségre lépve, kedvezményes biztosításokat közvetít,
utóbbi által magának is jelentékeny jövedelmet
szerez; 3 teremből álló díszes helyiségében olvasó
termet és könyvtárt rendezett be s a gazdák min-
den érdekeinek feltalálására a megye székhel-
yén központot teremtett. Tagjainak száma 352.

Bezzeg itt nem a megye és város hivatalos
személyzetétől váratik az egyleti működés megterem-
tése, magok a megye első gazdái létesítenek és
vezetnek mindent; a kiállítás összes rendezői is
valamennyien a megyei birtokos és iparos osztály
kiváló képviselőiből kerültek ki.

Végül még meg kívánok emlékezni az erdélyi
gazdák vándorgyűléséről. Meg kell vallani, hogy e
gyűlés iránt, a közlelő nagyenyedi gyűléssel
szemben, kevés érdekeltség mutatkozott s azon
déli Erdély és a Székelyföld alig vala pár taggal
képviselve. A jelenlévőknek is érdeklődését a ki-
állítás nagyon elvonta. A tartott értekezések közt
különösen kitűnt Egan Ede országos tejjgazdasági
felügyelő, a tejjgazdaság fontosságáról Erdély
marhatenyésztési viszonyainak fejlesztésére nézve.
Élénk eszmecsere keltett a mezőrendtartási tör-
vényjavaslat, melyre nézve tekintettel azon körül-
ményre, hogy oly különböző gazdasági érdekeket
felölő állammerületen, mint a miénk, mindenik
rész érdekét kielégítő törvényt hozni nem lehet,
a gyűlés abban állapodott meg, hogy az országos
törvény csak általános elveket állapítson meg, a

részletek pedig hagyassanak fenn a törvényható-
ságok által hozandó rendszabályoknak.

A phylloxerának az erdélyi részekbe behur-
czoltatása megakadályozása céljából az Erdélyen
kívüli bármely ellenállónak is ismert telepekről
bármiféle szőlőnövény alkatrészt behozatalának feltét-
len tiltásáért a kormányhoz folyamodás határozatott.
A rendkívüli zord, folyton esőző időben a birtok-
szemlélő bizottságok is feladatuk behatóbb megol-
dásában rendkívül voltak igazolva.

Szóval, ha Jupiter pluvius kegyesebb lett
volna, a vándorgyűlés is jobban sikerül; a kiállít-
ás meg az elért nagy erkölcsi siker mellett,
anyagi eredményben sem maradt volna hátra.

G. J.

Felhívás

— Nagyenyed város tisztelt közönségéhez. —

Köztudomásu dolog, hogy városunkban, néhány év
óta egy társulat, egy jótékony célú egylet működik, mely
az elébe tűzött szent célt, nemes buzgóságával s ember-
baráti szeretetével egész mértékével, napról-napra, mind-
inkább igyekszik, mentől szélesebb körben megvalósítani.
Ez egyesület „A szegény tanulókat segélyező kör.”

Működése két irányban áldásos és megbecsülhetetlen.
Mikor ruhát ad a ruhátlan gyermekeknek; egyfelől er-
kölcsei; másfelől hazafias missiót teljesít. Egyfelől tudja,
hogy valaki egynek a kicsinyek közül a gondját felveszi,
az erkölcsi eszménynek, a szeretet megtestesítőjének, az
idvezítőnek gondját veszi fel s eme tudatlan bátra
hivatkozhatik fennállásának jogosultságára és szentségére.
De másfelől tudja azt is, hogy az államok fennállásának
egyik legfőbb biztosítója a létszám s így mikor a tél
zordonsága és fagyhaló hidege ellen, sok olyan gyermeket
megvéd, kik másképp egy, vagy más betegségnek kapnának,
vagy éppen elhalnának, a magyar állam létszáma apadá-
sának vágja útját s ezért jogosan fordulhat segélyért
mindazoknak, kik e hazának méltó gyermekei akar-
nak lenni.

Nem tudjuk eldönteni, hogy a két irány közül jelen
helyzetünkben, melyik a nemesebb. Mi csak annyit tu-
dunk, hogy a felebaráti szeretet, a könyörület nemes
érzelmeit ápolni s nemes tettekben megmutatni, napja-
inkban is, mint minden időben, lélekemelő dolog; mi
csak annyit tudunk, hogy Magyarország egy ezredéven
keresztül védbástyája volt nyugot Európa mivel államai-
nak s így fennmaradása mindaddig szükséges, míg kelet
miveletlen államai és népei szomszédságban vannak vele.

TÁRCZA.

A nagyenyedi ref. templom története

a 16-, 17- és 18-ik században.

(Folytatás.)

Nádudvarinak az enyedi első papi állomásról történt
eltávozása után, az üressébebe jött állomást, nem az
akkori 2-ik pap Hermányi, hanem Szigeti Gyula
István püspök foglalta el.

Ezen eljárás az enyedi egyházban fennállott azon
gyakorlattal, hogy az első papi állomás üressébebe jötté-
vel, arra a 2-ik pap lépjen elő — ellentétben állott s
magyaroztatát a következő körülményben találjuk meg.

Szigeti Gyula István enyedi theol. és bölcsészeti
tanár 1787-ben a püspöki hivatalra következően, a főkon-
sistoriumnak sok gondot adott azon kérdés, hogy a püs-
pöknek az enyedi első papi állomást mi módon adhatná
oda, miután akkor mindkét enyedi papi állomás be volt
töltve és pedig az első Nádudvari, a második Hermányi
személyével. A kérdés olyan természetű volt, hogy meg-
oldását halogatni nem lehetett, mert a püspöknek okvet-
lenül valamelyik egyház papjának kellett lennie s mert
Szigeti, mint püspök enyedi tanári állomásában nem ma-
radhatott.

A főkonsistorium Szigeti püspököt okvetlenül az
enyedi első papi állomásra akarta behelyezni, annyival
inkább, mivel már ekkor komolyan gondolt arra, hogy
a püspöki székhely Enyeden állandó-

sittassák s a püspök mindigenyedi
első pap legyen,

A főkonsistorium ezen tervének keresztülvitelére
kedvezőnek mutatkozott az a körülmény, hogy Kövesdi
János m. vásárhelyi tanár 1789. aug. 18-án tanári állo-
mását végleg odahagyta. — Az egyházi főtanács nem is
késelt ezen üressébebe jött tanári állomásra Nádudvari
Sámuel enyedi első papot helyezni át s egyidejűleg Szi-
geti püspököt felhívta, hogy az üressébebe jövendő enyedi
első papi állomást foglalja el.

Szigeti a főkonsistoriumtól vett eme felhívás értel-
mében, a Nádudvari távozása folytán üressébebe jött
enyedi első papi állomást tényleg el is foglalta s el volt
határozva rá, hogy a várban lévő első papi lakba beköl-
tözködik.

Eme szándéka keresztülvitelét azonban két körül-
mény meggátolta. Egyik, hogy Nagyenyed város
tanácsa s minden követ megmozdított az ellen, hogy
az enyedi eklésiának püspök papja legyen, mint Hermányi
írja, azért: „nehogy a nyakukra üljön.”

Enyed város tanácsának ezen magatartása Szigeti
nemes lelkületére s önére természetesen igen lehan-
golólag hatott. — A másik, hogy mikor a papi állomás
kérdése felett a civílység javában folyt, ezen kitűnő em-
bert szélhűtés érte, melyből több ki nem gyógyult s
melynek következtében 1740. június hava 1-én meg
is halt.

Szigeti tehát csak igen rövid ideig volt az enyedi
egyház papja s közbejött betegsége miatt papi szolgálata-
kat egyáltalán nem is végezhetett.

Szigeti Gyula István született Sziget-
ten 1678-ban. Atyja máramarosszigeti pap Szigeti György.

Tanulását az akkor virágzó szathmári iskolában kezdte
és folytatta 5 évig. Innen az enyedi főiskolába jött át s
iskolai tanulmányait ezen nagy hírű tanodában
végezte be.

Mint idősebb theologus deák, 1704-ben Enyed felett
a vész felleget gyülekezni látván, Virágvasárnapja szom-
batján a főiskola könyvtárának ajtaját toglával berakta, —
aztán gondosan bevakolta, nehogy egy tűzvész esetén a
nagybecsű könyvtár hamuvá legyen.

Szerencsés gondolata volt, mert már a következő
napon a város tűz és fegyver által el is pusztult. Leégett
a főiskola épülete is, de az ő előrelátása következtében a
nagybecsű könyvtár megmaradt.

A vész napján is Enyeden volt s szemével látta az
iszonyu pusztulást, mely a várost semmivé tette. Majd a
teljesen elvadult ellenség által megtámadott nők és gyer-
mekek életének védelmére, többi deák társával együtt
Szigeti is fegyvert ragadott.

Enyed pusztulása után Nagybanján vonta meg ma-
gát s egy évig a nagybanjáyi ref. egyház iskolájának volt
igazgatótanítója. Innen 1705-ben kiment Németországba
s a frankfurti egyetemen két évet töltött szorgalmas tanu-
lásban. Frankfurtból Belgiumba ment s az ottani híres
egyetemet látogatta meg. Franekerában*) az ottani híres
tudósokkal, tudományos kérdések felett nyilvános vitát is
folytatott — mint Bod Péter írja — igen szép
sikerrel.

Három év múlva: 1708-ban hazájába visszatért s
újól Nagybányán lett iskola-tanító. Innen Szinyá-
Váralyára s később Szatmárnémetibe
ment papnak.

*) Kis város Belgiumban. Régen híres egyeteme volt.

munkát tökéletesen és
és kapával a gyümölcs-
el. E ezélna a föld-
nap már oly tökéle-
yen kezelheti s egy
a fa körül, ámbár
at furatunk 50 eméter
hogy minden évben
bb furt lyukak közt
trágyázási módot a
mint a tapasztalat bi-
B. F.

foghuzási ügyességét
pedig meleg köszöne-
rekszem, hogy önnek
és ajánljak. Ez alka-
— kit már hetek óta
le is jól elbánni, hogy
akképzettségese mentől
mit méltan ki is
szinte jóakarója
Istom Ábrahám,
haszonbérlo.
al felelősséget a Szerk.
őség:
RÓLY
RÖK BERTALAN
J. JÁNOS

etmény.

tesa részéről köz-

ulási jog;

sár, a héten átali

ási díj:

s ahoz tartozó vá-

sár alkalmával le-

ási díj:

tívásár alkalmával

ési díja:

ti jog:

s Mladin Nikolae

u porondos hely

napjától kezdve —

vekre — haszon-

lbányán, a városi

vember hó 15-én

következő napjain

zni kívánok azon

y az árverési fel-

ban a hivatalos

bánatpénzzel lás-

ánatpénzzel ellátva

verés megkezdése

tározottan kieme-

verési feltételeket

enül aláveti.

ak el.

okt. hó 25-én.

rosi tanács.

sszu óriási Loreley-
elyet az általam föltá-
hav használata után
megakadályozza a haj-
egíti a hajnövést és
ört, uraknál elősegít
szakálnövést, rövid
nulat után a hajak,
álnak természetes színt
leszönöz és megújja a
a legmagasabb korig.
50 kr., 1 frt., 2 frt.
naponként s pénz elő-
vagy postautánvétél
z egész világba.

G és TÁRSA,

DAPEST,

y-uteza 26.

A szegény tanulókat segélyező kör e fennállás biztosításához, ha sokkal nem is, de legalább egy porszemmel járult a múlt évben is. Az igaz, hogy e porszem Nagy-Enyed város lelkes közönségének kegyes adakozása folytán jött létre, de a szerv, melyen át a vér a test egyes részeibe eljutott: a szegény tanulókat, segélyező kör vala. A múlt évben 5-600 frt értékű ruhát osztott ki 148 tanuló között, tehát sokkal többet, mint a megelőző években.

E kör működését továbbra is fenakarja tartani. De fenállásának sikerét, bár tagjai túlnyomólag az ügy fontosságától áthatott buzgó nők, csak a város nemes közönségének buzgósa és áldozatkészsége biztosíthatja.

A tél küszöbén áll. A hűvös nappalok és fagyos éjszakák beállottak. A szegény tanulókat, kiknek vékony, s gyenge ruházatjuk van, dideregve mennek végig az utcákon az iskolák felé s onnan vissza a szülői házhoz. Az édes apának és édes anyának könyve kiesordul, látva, didergő gyermekét; de nincs mivel segíteni, maga is fázik. S hát a kinek még ilyen szegény édes apja és édes anyja sincs? Vajon ki hullat érte könyvet és ki szánja őt?

Nagyenyed város nemes közönsége, te vagy hivatta arra, hogy tűzhelyeden a nyomort megenyhítsd; te vagy hivatta arra, hogy adj abból, a mit neked isten adott.

Ezért fordulunk hozzád annak az istennek nevében, ki szereti a jövedvő adakozót s ki „az ő hatalmassága szerint megeselekedheti, hogy a ti jövedvekből való adakozástoknak haszna, ti reátok térjen.“

A kegyes adományokat, melyek állhatnak viselt ruhadarabokból, vagy pénzből, a „Magyarutca“-ból és „Alszeg“-ből Müller Mihályné ó nagysága; a „Bethlen-utca“-ból dr. Kovács Ödönne ó nagysága; a „Piacsor“-ról és a „Porond“ városrészéből Czirner Józsefné ó nagysága; a „Szentkirályutca“-ból Folyovich Sándorné ó nagysága; a „Tóth“ és „Tövis“ utcákból Török Bertalanó ó nagysága s részül a „Várszeg-utca“-ból Tóth Miklósné ó nagysága fogadja el.

Azon édes hitben és reményben, hogy kérésünk nem fog csak pusztán elhangzani s hogy körünk ügye szent és magaslat: isten áldását kérjük mind a nemes város közönségére, mind kicsiny körünk tagjaira.

A szegénysorsu tanuló gyermekek felruházására alakult körnek.

Nagyenyeden, 1887. nov. 8-án tartott üléséből.

Sziliágyi Farkas.

Nagy Mózes,
titkár.

IRODALOM.

A „magyar háziasszonyok naptára“, mely immár negyedik évfolyamát járja a magyar könyvpiacon, évről-évre méltó feltűnést kelt. Alig hiszünk, hogy bárhol is hasonló naptár jelennek meg, úgy a rendkívül szép kiállítás, mint kitűnő tartalom tekintetében.

Az 1888. évfolyam 20 ivre terjed és 12 részre van osztva 6. p. 1.) Csillagászati rész. 2.) Általános érdeklő rész. 3.) Szépirodalmi rész. 4.) Ismeretterjesztő rész. 5.) Mulattató rész. 6.) Orvosi tanácsadó. 7.) Konyhászati rész. 8.) Kertészeti rész. 9.) Háztartási rész. 10.) Könyvtiteli rész. 11.) Hirdetési rész. 12.) Tartalomjegyzék.

Tekintsük csak végig — bár röviden — a naptár tartalmán, mely a nő ismeretkörét is helyesen gyarapítja. Bevezetésül szolgál a csillagászati rész, mely a tulaj-

donképeni naptári részt adja. Ezt követi az általános érdeklő rész. A felső uralkodó család tagjainak udvartartása, az európai országok színei, rendjelek, Európa statisztikája, 20 évre szóló naptár és a helyegilletékek (skalák) szükséges és tanulságos utmutatásokat szolgáltatnak és különösen könnyű átnézhetőség, valamint helyes berendezés által tűnnek ki. Egyik főrészt a naptárnak — különösen ilyen a művelt, sőt legműveltebb közönség számára gondolat és fáradsággal szerkesztett naptárnak — főrészt természetesen a szépirodalom képezi. És ez egyik nagy érdeme a „magyar háziasszonyok naptarának“, hogy tág tért nyit a szépirodalomnak, de válogatva és éles szemmel bírálva csakis igazán jó műveket vesz fel a szépirodalmi részbe. Csakis névsorát akarjuk a szerzőknek adni és e névsor irodalmunak nem egy kitűnőségének nevével tartalmazza. A névsor a következő: Lauka Gusztáv, Benedek Aladár, Beniczkyné Bajza Lenke, Lakos Gyula, Erdélyi Mikes Róza, Torkos Béla, Pataj Sándor, Gallovich István, Bignio Emilia, Simon Emma, Sebők Gyula, Künnle Tivadár, Petri Mór, Kempfné Borostyáni Ida, Lipóczy Róza, Madarassy László, Polgár Vilma, Szerény Ibolya, Gámentzy Annette, Murányi Ernő, Méry Károly, Grósz Lajos, Vay Sándor gróf és végre a „Magyar Háziasszony“ kitűnő szerkesztője Andrea. Czéljának megfelelőleg, hogy a szórakoztatás mellett tanítson is, a naptár ismeretterjesztő rész czime alatt a legkitűnőbb cikkek közül, melyeknek minél nagyobb körben elterjedése csakis ószintén kívánatos, a mennyiben oly sok gondolatot tartalmaznak, hogy azok jótékony hatása elmaradhatatlan és csakis a műveltség terjesztését idézheti elő. Az ezen részben előforduló szerzők közül kiemeljük a következőket: Vörös Julianna, K. Beniczky Irmal Szeftű, Ács G., Schütz Gyula és dr. Dubay Miklós, kiknek cikkei a maguk nemében a legkitűnőbb, legtanulságosabb és ép ezért igen meleg ajánlásra méltó cikkek közé tartoznak.

Mielőtt a második és ugyyszólván főrésze, a szoros háztartási, és gazdasági naptár áttérne, mulattató részt közöl, melyben a szellemet szórakoztatja, a kedélyeket felvidítja.

Áttérve már most a szoros gazdasági részre, következik először az orvosi tanácsadó Gyakori betegségek rövid, velős ismertetése és e betegségeknek házi szerkekkel való kezelésének, különösen az orvosi segély megérkezéig az első segély nyújtásának, előadása teszik e részt rendkívül fontos és figyelemre méltóvá. Valóságos kincsesháza ez a jó gazdasszonyoknak és e tanácsok követése által sok bajt megelőzhetni, sok szerencsétlenségnek elejét vehetni.

A konyhászati rész ez évben különösen gazdag. Nagyobb és kisebb igényeknek megfelelő állapotok közül az év minden napjára Kresák Gizellának szakértelemre való tollából és ezen kívül még 17 rendkívül állapot is. A kertészeti rész fő tartalmát a havi teendők képezik konyha, gyümölcs és díszkertekben, valamint a méhesben. A háztartási rész havi teendőkön kívül leltárt és család-tartási rovatozat is közöl.

Rovatek áttérhetünk a 3-ik főrésze, a könyvtitelre. A naptár előző, valamint jelen évfolyamának is érdeme, hogy a könyvtitel a magyar nők körében maghonosítja, mi által a rendszeret, pontosságot és lelkiismeretességet egyfelől, másfelől a takarékoságot mozgítja elő és így, különösen nálunk Magyarországon, ez irányban uttörő munkát végez, a mi magában is elismerésre méltó. Oly kitűnő, könnyen átnézhető és azért minden nehézség nélkül pontosan vezethető könyvet, rovatos beosztással, mint

Eletének utolsó pár éve ezen derék férfura sok keserűséget hozott.

Ugyanis 1738-ban a Rákoczi József-féle betörési kísérlet alkalmával, ép Virágvasárnapot megelőző szombaton, egy ezred lovas és egy század gyalog katona lakását körülvette, őt letartóztatta, tromfányait felhánnya, aztán Gyulafehérvárra hurcolta fogságba. — Hermányi enyedi pap — mint írja — nagy keserűséggel nézte, hogy a tisztas, a derék püspöki embert, fegyverek között mint hurcolják fogságba.

A fogságból nagy nehezen kiszabadulván, az enyedi papi állomás miatt volt Enyed város tanácsával sok kellemetlensége. De jött a legroszabb és legszomorúbb. — 1740-ben, midőn ép Szebenbe volt indulandó, hogy ott hűsvét első napján isteni tiszteletet tartson s urvaeserőjét osszon, hirtelen szélhűtés érte, melyből többé nem is gyógyult fel. Mint már említettem, meghalt 1740. jun. 1-én Enyeden.

Szigeti igen széleskörű tudományos ismeretekkel bíró férfi volt, minden feltűnést vágyakozás nélkül. Egy vizsgálódni és kutatni szerető nagy elme, ki vizsgálás nélkül nehezen hitt el bármit is. Ismereteinek gazdag tárházát a világ előtt mutogatni nem szerette. Mikor jó emberei kérdezték, miért nem ad ki valami könyvet, mely emléket holtá után is fenntartaná? — ezt szokta felelni: könyv elég van; holtom után nem könyvet, hanem jó tanítványokat akarok hagyni.*

Tanár korában jártatta esztét azon, hogy a magyar nyelv művelése végett Erdély-

e naptárban, sehol másutt nem találunk és ily, mindenne kiterjedő figyelmes beosztás megalkotása valóban csak hosszas, fáradságos munka és tanulmány eredménye lehet.

A sok tanulságos és szórakoztatón felül különösen ez teszi e naptárt oly becsessé, hogy nem szabadna sehol sem hiányozni, a hol a szülők jó példával előjárni kötelességüknek tartják és a hol másfelől önmaguk eljárását is ellenőrizni akarják. — Ily egyszerű és mégis rendszeres könyvvezetés hányszor vethetett volna gátat a korai tönkrementeknek!

A „Magyar Háziasszonyok naptára“ csak rendkívül ajánlásra lehet méltó, különösen, ha dus tartalma mellett még jutányos árat is tekintetbe vesszük!

A munka ára füzve 1 frt, kötve 2 frt. Megrendelések a „Magyar Háziasszony“ cz. lap kiadóhivatásába, mely e naptárnak is kiadója, intézendők. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján is.

Ez alkalommal különösen felhívjuk olvasónőinket a „Magyar Háziasszony“ pártolására, mely 6-ik évfolyamában mind teljesebben megfelel hivatásának. Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr. Csakis negyedévi folyama is elegendő meglepők e lap sok oldalu és helyes irányáról változatos tartalmáról.

VEGYES HIREK.

— Kinevezés. Török Bálint aljegyző, a balázsfalvi járásbíróshoz albirónak nevezetett ki.

— Szomoru jele az időeknek. A közigazgatási bizottság novemberi ülésében az adófelügyelőhöz intézett pénzügyministeri rendelet került felolvasásra, melyben a minister elégedetlenségét fejezi ki az adók késedelmes befolyása felett, holott a jó termést már értékesíteni lehetett. Az e felett kifejtett eszmecsere közben a bizottságnak egyik birtokos tagja felhozta, hogy az adófizetők nagy részének helyzete már nem lehet súlyosabb, mikor egyik közlelebi árverésen egy gazdának 30 juhát adták el darabonként 60 kron, egy szép borját 6 frton.

— Elhalálozás. Néhai F. Sándor József, hosszú idő folytán nagyenyedi, utóbb felenyedi ref. pap özvegye szül. Fodor Klára, folyó évi nov. 11-én életének 69-ik. özvegyességének 15 ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult fáradhatlan munkássága, szép műveltség, érzelmébe, gondolkodásba, czelekedeteiben, szóval lényében nemes nő volt. Temetése 13 án délután 3 órakor megy véghez. Porai nyugodjanak csendesen! — Özvegy Veres Bálintné született Pánczél Anna folyó évi nov. 9-án. életének 80-ik, özvegye 10-ik évében meghalt. Temetése 11-én ment véghez. A megboldogult nemes érzésű, rokonait szerető, fáradhatlan munkássága nő volt. Legyen áldott emléke!

— Verespatakon e hó első vasárnapján a róm. kath. templomban ájtatoskodó hívek ritka lélekemelő és a valóságos érzelmet istápoló éneket hallottak. — Az állami leányisk. növendékei közül alakított leány-dalárda halálta-e valóban angyal éneket. Az ének szabatosága, a piánók gyönyörű megtartása, — majd a váltakozó fortak erőteljesége egy ily kisedd karnál: vezető tanítónőjük Emmánél Ida kisasszonyt díszítik fel az elismerés gloriájával, ki szokásos buzgó kitarásával begyakorlva a kisedd sereg dicsőséget zengett az Urnak, lelki épülést szerzett a híveknek és dicséretet önmagának.

— Sikasztás. Ferenczi Mihály abrúdbányai városi adószedő összesen 4240 frt 68 kr adópénzt sikkaszt-

ben irói kört alakított, — melynek egyik legfőbb feladata lett volna a sok latin szót a magyar nyelvből kiszorítani. — Ő maga beszédeiben, közönséges társalgásában, tanítványai előtt tartott előadásában, írásaiban a latin szavak használatát a leggondosabban kerülte. „Ajkain a régi magyar szók eljáratk szép hathatósággal.“ (Hermányi D. József jegyzetei.)

Beszédmodora nyugodt, inkább lassu, mint szopora. Beszédei hosszúak, tárgyilagosak, ismeretgazdagok. Hangja inkább halk, mint érczes, csengő.

Középtermű, izmos, egészséges, piros ember volt. „Igen erős nözésű férfi.“ (Hermányi jegyzetei.) A társaságot, a baráti kört szerette. A mulatozásokban résztvett, de arra eset nem fordult elő, hogy „nyelve a bő bortól valaha megbotlott volna.“ (Hermányi jegyz.)

A szélhűtés nyelvét is ért, mi miatt életének utolsó heteiben „ez a halkan beszélő ember oly szopora pergéssel mondotta, mit mondott, hogy figyelemmel kísérni alig lehetett.“ (Hermányi jegyz.)

Családi élete sem maradt megpróbáltatások nélkül. Első feleségével sok viszongása volt, „a fiában sem vala sok öröme.“ (H. jegyz.) — Két leánya közül a nagyobbik Mária, Borosnyai Lukács Jánoshoz ment férjhez s így később püspöknévé lett; a kisebbiket egy Kovács Zsigmond névű vette nőül, de Kovács már 1752-ben elhalván, ezen leánya kora özvegyesgre jutott.

Ezen nagyírú tudós férfunak, derék pap, tanár és püspöknek, emelkedett gondolkozásu, nyilt, egyenes jellemű, előzékeny, embernek porai az enyedi reformátusok temetőjében pihennek. Koporsó alaku egyszerű, erősen bemohásodott sarkóvát ma-gam is sokszor láttam.

(Folytatása következik)

* Lásd Bod Péter Sz. Polikarpus 179. lap.

tott el.
megtérít
városra.
bűnügyi
bizonyít
kezelőt

talok jó
csékélye
ségére

londoni
miatt, m
természe
a trónör
tartották
Ó az ó
orvosa
ben nag
hivott N
gesnek
el mag
lat és
vagy h
egészen
gyalják
esélyeke

nejehez
mennél
vagy eg

kolbász
sok!
börrel!

Levelez
konzerv
talázkik
mert va
hol a c
minder
o. abba
csökken
Az eszt
számmal
Vannak
rek, de
beszűnt
kísérlet
a Koth
nátal u
helyi o
deteseb
szabadu
fogviz
Török
kapható

egyik f
valódi
minden
mosó s
pát. Sz
a fogak
megszű
hatásos
kedébe

ottani
üzletéde
Bécs v
volt sze
mulaszt
megjele

A
szolgák
csak g
szolták
telt el,
tért, h
a leghe
tette a
volna,
tagjaib
örömtű
is sok
keresé
törvén
még n
mehe

tott el. A hűtlen tisztviselő ellását s az okozott kárt megtéríteni tartozik, mi ha vagyónából ki nem kerülne. A városra, illetőleg a városi adófizető polgárookra hárul. A bünygi rész a törvényszék ítélete alá tartozik, mely bizonyára szabadságszerezéssel is fogja a könnyelmű pénzkezelőt sújtani.

— A m.-sz.-benedeki és m.-lapádi postahivatalok jövő év május 31-én befognak szüntettetni a forgalom csekélyessége miatt. Elég sajnos az illető vidékek közönségére nézve.

— A német trónörökös régóta áll Maekenzi londoni gégeorvos gyógykezelése alatt makacs gégebaja miatt, melyet Virchow s más orvos tekintélyek gyuladós természetűnek állapítottak meg. Ezen körismóchez képest a trónörökös időnként utaztatták, enyhe égalyu vidéken tartották, s daganatából apróbb részleteket lecsipkedtek. Ő az óta Olaszországban San-Remóban időzött, hol testorvosa az előbb megbetegedett hely alatt a gége mélyében nagyobb daganatot vett észre, melyet a gyorsan oda hívott Mackenzi is aggasztó természetűnek tart s szükségnek látja, hogy mielőtt behatóbb műtéltre határozná el magát, több szaktekinéllyel tanácskozzék. A vizsgálata s tanácskozás eredményétől függ a trónörökös élete, vagy halála, így érezhető, hogy a mivel világ figyelme egészen az esemény felé fordul, s a lapok behatóan tárgyalják a kapott tudósításokat s latolgatják a várható esélyeket.

— Vadászat és nehéz idő. Vasárnapi vadász a nevéhez: „Nehéz idő lesz, menyjek e vadászni?” Hogyne mennél, mikor a villám olyan könnyen agyon sujthat vagy egy szerencsétlen nyulat.

— A legnagyobb hamisítás. Ma napság már a kolbászbelet is hamisítják. „Ez már aztán még is csak sok!” A kolbászbelet? ugyan mivel? hát krokodilus bőrrel!

— A civilizáció és a szájkonzerváló szerek. Levelezőnk a következőket írja. A civilizáció foka a szájkonzerváló szerek mennyiségének felhasználása körül mutatkozik. Egyik tudósunknak ezen szavai annál igazabbak, mert valóban éppen ott található a legtöbb rozs fog, a hol a civilizáció legmagasabb fokát elérte és a tudomány mindent elkövetett, hegy e kinövést orvosolja. Ma már p. o. abban a helyzetben vagyunk, hogy a fogfájást nem csak csokkenteni, hanem annak elejét venni is képesek vagyunk. Az eszközök melyekkel e célra elérni törekcsenek nagy számmal, de a melyekkel elérnek csak csekély számmal. Vannak ugyan különféle jó és hasznos szájkonzerváló szerek, de csak kevés oly szer van, mely a fogfájást nemcsak megszünteti, hanem elejét is veszi. Szakemberek által tett kísérletek arra az örvendetes eredményre vezettek, hogy a Kothe-féle fogviz a fogfájást néhány heti állandó használat után mindenkorra megszünteti, ha csak a baj nem helyi okokból gyökeredzik. Ez a körülmény annál örvendetesebb, mert eddig valóban nem tudtuk, hogy miként szabadulhatunk meg alaposan a fogfájástól. A Kothe-féle fogviz a vidéken a legtöbb gyógyszerárban és Budapesten Török József gyógyszerárban csekély 35 krajczárért kapható.

— A test ápolása és tisztántartása az egészség egyik főkölléke. E célra legalkalmasabb a Brázy-féle valódi sóborszesz, melyet a fővárosban ily célra majd minden házbán használnak. E sóborszesz a legjobb fejmosó szer, mert erősíti a fejdőgeket és eltávolítja a korpát. Száj- és fogtisztító szerül is nagyon használják, mert a fogakat kitűnően tisztítja, a foghúst erősíti és a szájbűzt megszünteti. Pörsenések és lábizzadás ellen pedig épen hatásos. E kitűnő házszer minden nagyobb fűszerkereskedésben és gyógyszerárban kapható.

— Az esztergomi lapokban olvassuk, hogy egy ottani lakós egy a pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzleténél vásárolt részletiv alapján október hó 1-én a Bécs városi sorsjegyek másod főnyereményét 20,000 frrtal volt szerencsés megnyerni. — Midőn ezt felemlítjük, nem mulasztjuk el a fentti intézet, lapunknak mai számában megjelent hirdetésére t. olvasóink figyelmét fellivni.

CSARNOK.

Egy népfelkelő tragoediája.

(Folytatás és vége.)

A praetor azonnal Lámiaért küldött. A törvény szolgák teljesen alót állapotban találták undok börtönében; csak gyenge szívverése mutatta, hogy még él. Ugy vonzóltak fel a szük nyílason mint egy hallát. Több óra telt el, a míg élesztő szerek segítségével annyira magához tért, hogy a hozzá ítvézt beszédet megértette. A mit a leghatásosabb szerektől is alig lehetett várni, azt megtette a tanácsvezetés megértése. Mintha varázstűs érte volna, egyszerre visszatért elalélt testébe az élet, erőilen tagjaiba az erő. Areza, szemei csak úgy ragyogtak az örömtől, megrendült lelkiét ismét égette a tettvágy. Nem is sokat tétovázott, hanem indult egymaga a szökevények keresésére. El is ment volna, a mennyi esze volt, ha a törvény emberei vissza nem tartják, fülébe rágya, hogy még nem a maga ura s különben is egyedül mire sem mehetne. Ettől a keserű felvilágosítástól egy kissé el-

szontyolódott a jó lélek, hanem azért mégis hatalmas étvágyal költötte el a rég nem élvezett jó ebédet s mikor a rendelkezésére boesított — jobban mondva szem-meltartására rendelt katonacsapat élére vágta magát s ismét a régi Lámia volt. Az ösök vére sem tagadta meg magát: ismét forrott és susstorgott benna a hir- és haezi szomj. Másnemű szomjuságait ezuttal nem volt szabad csillapitnia, pedig mint minden jóra való népfelkelő, ő is nehezen tűrte a szomjuságot; de azt is tudta, hogy a hazáért minden áldozatra készne kell lennie.

Mintha szerencsétlen végzete kalauzolta volna, már második nap nyomra akadt, mely őt Aricia tájára vezette.

Aricia, (most la Riccia) Latiumnak egyik legrégebb városa, Rómától délkeletre mintegy 16 milliariura (kb. 22 km.) a Via Appia mellett, az Albán hegység északnyugati lejtőjén, elragadó szépségű völgykötveletben fekszik. Bennebb a hegységben, nem messze a várostól, van egy kiégett tűzhányó kráterében a költők által Diana tükörének nevezett 100 m. mély, kristály tiszta Nemi-tó (lacus Nemoensis, ma lago di Nemi) gyönyörű gesztenye és tölgyerdők között, melyeket itt-ott egy egy felmeredő szikla szakít meg és tesz vadregényessé, oldalán sötétlő barlangnyílásokkal. Az erdő mélyén, százasod tölgyek árnyában fekdűt hajdan Diana temploma, mely romjaiban még ma is látható. A város másik oldalán mutogatták Aseanius (Aeanus fia) sírját. Más nevezetességei is voltak, de hirét főleg a Diana-cultusnak köszönhető. Az itt divó istentisztelet szertartások teljesen elűttek a többiekől. Valami barbar idegenszerűség tükröződött azokban. Az ott alkalmazott főpap neve Rex nemoralis (a liget királya) volt, de mindig valamely ide menekült zsványból lett ugy, hogy elődjét vagy orozva, vagy párharcban megölte, minek következtében mindig harezra készen állott s fegyvereit soha sem hagyta el. A vidékre, halálbüntetés térbe alatt, tilos volt lovakat vinni.

A hagyomány s utána a költők következőleg adják elő az itteni Diana cultus eredetét: Hippolytus, Thesens és Hippolyte fiát, azzal vádolta mostoha anyja Phaedra, hogy őt halálosan megsértette. Az atya haragra lobbanva elűzte és megátkozta fiát. Poseidon, Thesens atyja meghallgatta az átkot, mert mikor Hippolytus a corinthusi sziklás partok mellett haladt szekerével, egy szörnű bika-küldött ki a tengerből, melytől a lovak annyira megijedtek, hogy neki rohanya a meredek sziklapartnak, gazdjokat összezúzták. A hold szűzes istennője Diána, ki már rég szerelmet táplál a deli halandó ifju iránt, felette megszorodott kedveltjének szerencsétlenségén s Aesculapiust kérte meg, hogy segítsen őt feltámasztani. Az orvosok böles istene teljesítette kérését s Hippolytust visszaadta az életnek. A szerelmes istenő sietet kedvesét a bosszura gyult mindenhatók haragja elől elrejtetni. Így hozta őt Aricia erdejébe, melynek üdítő árnyában s csendes magányában a halhatatlan és halandó szív az üdvözítő szerelemnek oly sok édes órájában dobogott együtt. Ezért építettek ide a rómaiak is templomot s rendelték el az istenő tiszteletét. Ebből lehet megérteni a lovak kitiltását is; a mult szomorú emlékeivel keserítették volna a boldog órákat.

E hely tehát már rendeltetésénél fogva alkalmas menedéklél szolgálhatott az üldözött szerelmeseknek, a mig alkalomadtán tengerre szállhattak és Róma hatalomkörén kívül eső tartományba vonulhattak.

A sors könyvébe másképp volt ez megírva. El volt végezve, hogy Lámianak még egy vállalata sikerülni fog, s az épen ez volt. Ezuttal még a hadvezéri talentumok Genius is szolgáltaába állott. Éles szemmel fedezte fel, s vágta el az ellenség minden menekülési és visszavonulási útját; aztán óvatosan, pontos taktikával nyomult azon hely felé, hol annak minden jel szerint tartózkodnia kellett. A nyomok egy a tótól néhány lépésnyire álló sziklához vezették, melynek oldalán félíg cserjékkel takart barlangnyílás látszott. Már alig volt ötven hatvan lépésnyire hadműveleteinek végződjétől, eltelve a közelgő diadal előzének gyönyörével, mikor a barlang szájánál egyszerre magas, délezeleg ifju jelenik meg, egy pillanatig meglepetve bámul a közeledőkre, aztán visszaugrik a barlangba s a másik pillanatban egy halálsáppadt növel karjaiban rohan ki. A katonák örömköltásban törnek ki, a nő kétségbeesett sikoltást hallat: „atyám! s azután elalél. A szerencsétlen atyának elhal a szó ajkain s csaknem kővé mered a borzasztó felfedezésre . . . aztán megrázkódik s kétségbeesett elszántsággal emel fegyverét katonáira, hogy visszatartsa. Azok megvetéssel lökik félre utjokból s rohannak a menekülők után. Az ifju, ki nem volt más mint az eltűnt Aemilius Ogulnia jegyese, meglankad az alót leány térbe alatt, nem bírja a futást s már csak néhány lépés választja el vad üldözőitől . . . Hirtelen megáll, szorosan magához öleli aráját, egy pillanatig tétováz, aztán oda kiáltja: „még sem lesz a tiétek“ s azzal erejének végső megfeszítésével a tó örvényébe veti magát.

A habok fehéről tájékban csapnak össze felettök; aztán lassanként elsimulnak . . . Még egy pár buborék, talán az elszálló ifju lelkek . . . s a tó ismét csendes. Lámia örült vakmerőséggel rohan a megdöbent katonákra: „gyilkosok, haramiák, adjátok elő leányomat!“ kiáltja s vak hadonázásai közben egyiket meg is sebz.

Ez dühbe hozta a többieket s össze is vagdalják, ha vezetőjük közbe nem lép: „ne bántsátok, ő a törvényé!“

Egyszerre megszűnik dühöngeni, eldobja fegyverét, megáll; telintetével rámered a tó tükörimsa vizére, arczának duitságát valami boldog érzet derűje váltja fel . . . vidám niszdalt kezd énekelni. A katonák összenéznek és babonás félelemmel állnak félre melőle. Ő csak énekel tovább s mikor elvégzi, ezzel a kiáltással: „ho, ho, én is ott leszek menyegzőtökön!“, egy ugrással eltűnik a habok között.

Boldogtalan életének így lett boldog vége; mint boldog örömapa szállt hullámsírján keresztül az Elysium örökzöld virányaira. Fogarasi Albert.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi muzeum.

— Első közlemény. —

A hazai ipar és kereskedelem előmozdítására újabb létesített intézményeink közül talán egyik sem bir olyan jelentőséggel, mint a fővárosban „Kereskedelmi muzeum“ ezim alatt rendezett hazai termékek állandó kiállítása.

Szembeötöl mindjárt az az örvendetes haladás, melyet a muzeum a gyakorlati találmányok terén felmutat. Főként nagy a száma a kiállításban azoknak a ezélszerű újításoknak, melyeket Benedek Lajos és társai szabadalmi irodája (muzeum körút 10. sz.) szabadalmazott, mely irodát a keresk. miniszter a hazai feltalálók figyelmébe ajánlott.

A muzeum ezélszát, a termelő és vevő közönséget egymással érintkezésbe hozni, előmozdítani önjátván, e közlemény rövid keretében megismertetni kívánjuk azokat a főbb ezégeket, illetve ipari és kereskedelmi ezikkeket, melyek a vidéki közönség szempontjából is különösebb figyelmet érdemelnek.

A férfi diváturu ezikket osztályban késégtelenül az első helyet foglalja el Váradai Béla tekintélyes kereskedő kishid-utcai nagy rak-tárának gyönyörű kiállítási esportja. Meglatszük rajta a sikk, az esprit és az hogy az előkelő világ legkedveltebb szállítója. Az egyik szekeré-nynt csaknem kizárólag híressé váltí védjeggyel ellátott gombolyuk nélküli fehér és szines patent itvei — melyek Budapesten kizárólag Váradynál kaphatók — foglalják el, s melyek már a téli és tavaszi időnyre rendkívül praktikusnak vannak módosítva. Ez ingek páratlan kedveltségnek örvendenek nemcsak az előkelő körökben, melyek ez ingeket azonnal felkarolják, hanem a polgári osztályban is, melynek olcsóságuk miatt (2 frt 50 krtól feljebb) szintén könnyen megszerzethetők, sőt már a külföld figyelmét is magukra vonták. Ott vannak továbbá kiállítva a legkülönfélébb férfi divat-ezikket mellett Várady egyéb fehéreműi törvény által védett gyönyörű izléses mintákkal, melyek csak nála kaphatók.

Következnek aztán elegáns ruházati ezikkéi a leginomabb angol ezilindertől, a zsebe dugható meleg utazó saphkáig; tiszta angol szövetű, kifogástalan szabású öltözétek, melyek mérték után készülnek; finom sétabotok, esernyők, takarók, uti ruhák, angol keztük, vadász öltözétek, stb. oly kivitelben, mint a fővárosban csak Váradynál található.

Érdekes csoportot képez a vasipari szakaszban Svadló Ferenc ismert fővárosi mű- és építő lakatos alsó ördőnek 3. sz. alatt gyárának kiállítása. E csoportból mindenekelőtt felemlítendő Blaziczek és Breeska-féle elismert töltő-kályhája, mely e téren a legjobbnak mondható. A fővárosi mérnöki hivatal e rendszerrel két hóig tartó kísérletet tett s 135 közsénnel és közszezal eszközölt fűtési próba után megállapította, hogy ez a rendszer a legjobb és szerkezet tekintetben páratlan. E kísérletnek az volt az eredménye, hogy e kályhából, — melyek minden nagyságban és árban szelző készülékek vagy a nélküli, valamint légfűtésre is kaphatók — aránylag rövid idő alatt több mint 6000 darabot adtak el s ugy a főváros, mint a vidéken számos nagy középületet és bérházat szereltek fel vele. Svadlónak szabadalmazott Stauer-féle kéménytoldaléka szintén nagy érdeklődés tárgyat képezi. E kéménytoldalék, melyet az orsz. iparegyesület szakbizottsága 3 év előtt megvizsgált és kitűnőnek találta, a kürtőben állandó léguzamat biztosít, megakadályozza a fűst visszaverődését még a legnagyobb viharban is s e mellett a legjobb szelző szerkezetet képezi. Alkalmazható bármely régi kéményre és árá aránylag csekély, minél fogva nagy kedveltségnek örvend. Svadlónak zajtalan, önmagukat felhuzó zárredőnyei hullámos aczélsápadgöböl, különösen a fővárosi kereskedővilág előtt sokkal kedveltebbek és ismeretesebbek, semhogy ezekről külön szólni szükséges volna. Az épület és mulakatos szakmába vágó minden nemű munkában pedig ismert tekintély, kinek gyára a legversenyképesebbek közé tartozik. Svadló ur szivesen ad minden szakmájába vágó ügyben bárkinek bővebb felvilágosítást.

A Schlik-féle gépgyár és vasöntő részvénrtársaság egyike azon hazai ipartelepeknek, a melyekre minden magyar büszke lehet, mert e gyár a magyar iparnak még a külföld előtt is tiszteletet szeres. E nagy gyáripari telep, sokoldalúságánál fogva a keresk. muzeumnak több osztályában szerepel. Az egyik oldalon bronzöntő műhelyének gyönyörű művei vannak kiállítva, s másik oldalon nagyszabású építészeti vaszerkezetekinek egyes részei láthatók, melyek különben a kiállítási iparsarnokban, melyek szintén e gyár készítette és állított fel, a legnagyobb méretekben és legméltóbban vannak bemutatva. Majd rácszatok, mintaszéri istálló berendezések, építészeti és disztési horgonymunkák és a miben e gyár az országban egyedül áll, gazdasági gépek következnek mintaszéri szerkezetben és hivitelben. Jelenleg a takarmány készítő gépek és a híres Schlik-féle egy- és többvasu ekek kötik le különösen a muzeumot látogatók gazdák figyelmét. Szekszá-répa- és zuzó gépei, kukorica-morzsolói, cséves tengeri-darálója legkissebbtől a legnagyobbig s a legkülönfélébb árakban sorakoznak a megelőző tárgyakhoz s ekek, melyek már vagy 30 versenyen első díjat nyertek, itt is máltó érdeklődést keltenek. E gyár készítményeiről különben a gazdagon illusztrált árjegyzék ad bővebb felvilágosítást.

(Folyt. következik.)

Felelős szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS

TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

H I R D E T É S E K.

Sz. 3413—1887.
tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint tealkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
a KIR KINCSTÁR végrehajtató 56 frt 42 kr. tőke, és ennek 6% kamata 4 frt 65 kr. költségkövetelése kielégítése végett végrehajtást szenvedők MARA ANDREJ és neje HELEGARIU MARIA-nak a százasanádi 570 sz. tealkönyvben A+ 1-15. rendszám alatt foglalt fekvőségek 1337 frt kikiáltási árban Szászcsanád község előjárósági helyiségében

1887. évi november hó 28. napján d. e. 10 órákor

tartandó nyilvános árverésen, kikiáltási áron alól is eladhatók.
Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.
Különb az árverés megállapított feltételei alólrított tealkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Szászcsanád község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint tealkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. július 5-én.

Sz. 1290—1887.
tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint tealkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
NYIRMEZEI KECSKÉS TÓDOR végrehajtató 300 frt tőke, 18 frt 9 kr. költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedők SZTAN GYÖRGY-nek a nyirmezői 202. sz. tealkönyvben A+ 4. r. 221/2. 221/2. hr. szám alatti fekvő továbbá SZTAN ISZTINA született NOJANNAK a nyirmezői 203. sz. tealkönyvben A+ 1. rend 1833. hr. szám alatti fekvőjére, végül SZTAN KATALIN, SZTAN SZOFIA és SOSA ANNA-nak a nyirmezői 19. sz. tealkönyvben A+ 1-8. rendszám alatti fekvőkre 437 frt megállapított kikiáltási árban Nyirmező község előjárósági helyiségében

1887. évi november hó 26-án délelőtt 10 órákor

tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladhatók.
Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 2 egyenlő részben 15 és harmincz nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.
Különb az árverés megállapított feltételei alólrított tealkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nyirmező község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint tealkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. augusztus 12.

Sz. 3244—1887.
tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint tealkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a
TÓVISI TÓTH LAJOS végrehajtató 325 frt 32 kr. tőke, ennek illetőleg 170 frt 66 kr., 26 frt 86 kr. összesen 20 frt 53, ennek 1885. évi január 1-től, jaro 8% kamata, továbbá 124 frt 80 kr. tőke, ennek 1884. november 7-től jaro 8% kamata 13 frt 55 költségkövetelésének kielégítése végett, végrehajtást szenvedők KOMAN VIAN által képviselt kiskoru KOMAN MIHAILLA és társa ellen, valamint Alsóorb CSE-
TYAN TIPPIRARIU ugyis mint kiskoru SZINIA és JUON gyámja CSE-
TYAN SZAV, CSE-
TYAN LINA ellen diódi I-ső rész 364. sz. tealkönyvben A+ 1-7. rendszám alatti fekvői 353 frt és a diódi I-ső 157 sz. tealkönyvben A+ 1-11. 13. 14. rendsz. alatti fekvőkre 956 frt megállapított kikiáltási árban Diód község előjárósági helyiségében

1887. évi november hó 29-ik napján délelőtt 10 órákor

tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladhatók.
Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 2 egyenlő részben 30 és 60 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.
Különb az árverés megállapított feltételei alólrított tealkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Diód község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint tealkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. augusztus hó 13-án.

Sz. 2236—1887.
k. i.

Arverési hirdetmény.

Abrudbánya város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint:

1. A szesz- és pálinka árulási jog;
2. Az országos- és hetivásár, a héten általi vásárvám;
3. A bor és sör kocsmárlási díj;
4. A városi mészárszék és ahoz tartozó vágóhíddal;
5. A kövezetvám;
6. A héten által hetivásár alkalmával levágandó marhák utáni fogyasztási díj;
7. A hentesek által hetivásár alkalmával használandó vágóhidnak beszedési díja;
8. A várost illető vadászati jog;
9. A kornatorki, bugyi és Mladin Nikolae nevű szénárétek; és
10. Az ⁵⁷⁸/₆₇₀ helyrajzi számú porondos hely az 1888-ik év január hó 1-ső napjától kezdve — három egymásután következő évekre — haszonbérbe kiadatik.

A nyilvános árverés Abrudbányán, a városi tanács nagytermében ez évi november hó 15-én reggeli 9 órákor és eshetőleg következő napjain fog megtartatni, miről vállalkozni kívánók azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy az árverési feltételek a polgármester irodájában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az árverezni kívánók 10% bánatpénzzel lássák el magukat.

Írásbeli ajánlatok a kívánt bánatpénzzel ellátva a város polgármesteréhez az árverés megkezdése előtt beadhatók, melyekben határozottan kiemelendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Abrudbányán, 1887. okt. hó 25-én.

A városi tanács.

3-3

En, Csillag Anna

185 cm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbort, uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megőrzi a korai beszűlést a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr., 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése, vagy postautánvétel mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA,
BUDAPEST,
király-utca 26.

19-20

Számos bizonyítvány a
légelső orvosi
tekintélyektől.
Érdem-érmek
különböző
kiállításokról.
Harmincz éven át jónak bizonyult
Osztrák csász. kir. szabadalmazott legelső amerikai
és angol szabadalommal ellátott

ANATHERIN FOG-ÉS SZÁJVIZ

Dr. POPP J. G.-től és Kir. udv. fogorvos
— BECS. I. Bognergasse 2.

Gyökerező gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szintén a szájjüreg és a foghús mindennemű betegsége ellen. Megkönnyebbíti a gyermekek fogzását s nélkülözhetlen az ásványvizet használatánál. Jónak bizonyult öblögő vizet az idült torokbajoknál és a roncáló toroklobnál. A legtöbb orvosi tekintélyek bizonyítványai elismerték ártalmatlan és mindenkinél ajánlható voltát s számos jóhírnévben álló orvos által rendeltetett is. 1 nagy palack 1 frt 40 kr., 1 közép 1 frt és kicsi 50 kr.

Dr. Popp csász. kir. udvari fogorvos
fogpora, az A natherin szájjvizzel való használat mellett a fogakat épen tartja s azokat vakító fehéreké teszi. ára 63 kr.

Anatherin fogpasta a fogak tisztítása és épentartására, a kellemetlen büz és a fogkö elhárítására. Ara üvegszelenzékben 1 frt 22 kr.

Popp illatos fogpástája. Rövid használat után vakító fehéreké fogak. A fogak (természetes és műfogak) ápolására és a fogfájás megszüntetésére, dbja 35 kr.

Fog-ólm igen gyakorlati s a legbiztosabb szer lyukak fogaknak önlomozására. Ara dobozonként 1 frt.

Popp-féle illatos orvosi növényiszappan. A sömör, kúteg, szeplo, porsenes, bórátka és pattanások, a fej és szakalkorpa és kosz s általában mindennemű bőrbetegség és tisztálanság gyors és biztos meggyógyítása. Egy darab ára 30 kr.

A hamisított Anatherin szájjviz — a vegyelem zés kimutatása szerint s az egészségre nézve ártalmas keverékekkel van készítve, miert is annak vételétől óvakodjunk

A t. cz. közönség kéri, határozottan POPP es. kir. udvari fogorvos-féle készítményt kéri s csakis az olyant fogadni el, mely az én védjeggyemmel van ellátva. Bécsben, Budapestben és Innsbruckban legutóbb is több utazó és elárusító igen érzékeny pénzbírságra lett a törvény által elítélve.

Kapható: Nagyenyeden Varró F. gyogy., Kovács J. gyogy., Marosjvárt Erekujváry S. gyogy., Toroczkón Veress St. gyogy., Tóvisen Slafkovich H. gyogy., Verespatakon Moldován L. gyogy., Abrudbányán R. metel I. gyogy., Gyéresen dr. Tomosik J. gyogy., Felvinczen Kosa St. gyogy., Tordán Trajanovits G. gyogy., Velits S. gyogy., Wolff és fia G. gyogy., Feketehalom Rómer A. gyogy., Balázsfalván Schiessl K. gyogyász., Zalathán Nagy K. gyogy., Radnót Seney K. gyogyászernél

FIGYELMEZTETÉS!

Mivel sósorszesz készítményem — kelenőségénél fogva — sok utánzásnak van kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimre két nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, védjegyként. a palackok és a dugók olomkupakjai czéggelirattal vannak öntve.

Brázay Kálmán
sósorszesze

Brázay Kálmán
sósorszesze

Kitünő háziser
csusz, szaggatás, fagyás,
fog- és fejfájdalmak,
szemgyengeség, benu-
sok stb. ellen. A leg-
jobb fog és szájtisztító
szer. Fejmosásra nagyon
ajánlatos és elterjedt, kü-
lönösen ajánlatos a ke-
nőgyuró gyogymódra
(massage.)

Ára a kis üvegnek 40 kr.
a nagyobbiknak 80 kr.

Védjegy 319. és 320 szám.

Nehogy a közönség
gyenge utánzatok által
félrevezethető legyen
figyelmeztetem, hogy
palackzaim czéggelira-
tommal vannak öntve
és az itt látható
védjeggyel ellátva.
Használati utasítás
mellékeltek.

Brázay Kálmán
sósorszesze

Brázay Kálmán
sósorszesze

Kapható Budapestben Brázay Kálmánnál Muzem-körút saját ház; továbbá Nagyenyeden Winkler J., Czirner J., Váshelyi K., Ungerppek M., Bisztritsányi L., Obert J., Wekxler F., Kovács J. és Pattantus A. Balázsfalván Schiessl K., Tóvisen Slafkovich J. uraknál.
3-12

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete
BUDAPEST, DOROTTYA-UTCZA 1. SZÁM.

BAZILIKA
SORSJEGYEK

évenként 3 huzás.
LEGKÖZELEBBI HUZÁS

1887. december 1-én

főnyeremény 100,000 frt

NAGYENYEDEN megrendelések LAZAR IMRE, a Phönix bizt. t. képviselőjénél adhatók fel.

1887. december hó 1-én

leendő húzáshoz

Bazilika-sorsjegyeket.

Készpénzfizetés mellett a hivatalos napiárfolyamért.

Részletfizetésre:

3 drbot 18 havi részletre à 1 frt 93 kr.
5 " 18 " " " 3 " 23 "
10 " 18 " " " 6 " 46 "

Már az első részlet lefizetése után az esetleges nye-
remény kizárólag a részletív tulajdonosát illeti.

1-3